PRIPOVIJESTI DJEDA NIKE BR. 1

Br. 3000

LIDIJA TIMPER-ANDERSON:

MODRA PTICA

I DRUGE PRIČE

PREVEO

ZLATKO ŠPOLJAR

TISAK I NAKLADA ST. KUGLI, ZAGREB, ILICA 30

Modra ptica.

Negdje u Carstvu Priča bilo je lijepo imanje. Pripadalo je jednoj gospojici. Ta je gospojica dobila od svoje kume, vrlo moćne vile, na dar igračku sa zvončićima. Tri su srebrna zvonca svirala lijepe pjesme, kadgod bi ih gospojica nosila preko svojih polja.

Svakog je dana morala proći kroz kuću i kroz hambare, kroz šume i kroz polja. Tako je željela njezina kuma. Morala je da se prijaznim mislima na svoje ljude, životinje, usjeve, drveće i cvijeće brine za svaki događaj, jer bi drukčije zvonca izgubila svoju moć.

Zvončići su naime imali tu moć, da su svojom zvonjavom svaki nered preobratili u najljepši red. Niti prašinica ne ostade na mjestu, gdje bi ih se čulo. Pa ni žarač se ne usudi, da postajkuje. Metla bi mela sama od sebe. Lonci bi se sami očistili i divno se laštili. Vatra bi krasno plamsala i ni za čas ne bi ugasnula.

Služinčad bi se razveselila, pa bi živo prionula uz posao. Krave bi dale više mlijeka. Kad bi zvončići zvonili, nesle bi koke bezbroj jaja.

Zbilja je bio prekrasan prizor, kad bi gospojica išla kroz polja uz pjesmu i prijazan smješak, pa se veselo i prijazno razgovarala sa svojim ljudima.

U vrtovima je sve cvalo i zelenjelo se. Zrno, koje bi uz pjesmu i svirku zvonaca palo u zemlju, rodilo bi stostruk rod.

I dođe veseo mladić u kuću male gospojice. Nosio je lutnju* na gajtanu i pjevao pjesmu o modroj ptici.

Slušala ga je gospojica i sav dvor. Umio je mladić da pjeva i priča divnih stvari o modroj ptici. Pjevao je, kako modra ptica leti zemljom, pa tko je vidi, raširе mu se zjenice od čuđenja i od radosti kao pladnjevi, jer još nije nitko mogao da se dosta nagleda predivnog perja skupocjene ptice. Ne samo, što je ptica imala perje sjajne modre boje, pa se odsijevalo kao vedro nebo, već je imala i malenu krunu i vrh repa od čista zlata. K tomu je imala crvene noge od rubina i pandže od oniksa.**

Doskora je cijela kuća pjevala gospojičinu pjesmu o modroj ptici, a ona bi sama mislila danju i noću samo na krasno perje kraljevske ptice.

Ipak je još svakog dana prolazila svojim vrtovima. No zvonca su ležala zaboravljena na tlu. Ona je mislila samo na pticu, pa nije vidjela, da metla miruje, i nije primjetila, kako prah bezobrazno leži za prst debelo.

Za svoje ljude nije smogla ni jedne prijazne riječi, a i oni su blejali samo u zrak, ne bi li ugledali modru pticu.

Korov je digao svoju glavu na poljima i zagušio usjeve. U šumama se izlegle gusjenice sve jedna za drugom. Kao kakova zareznička vojska valjale se u beskonačnim redovima, da prožderu sve.

Za kratko vrijeme nije nitko poznao one krasne zemlje.

Gdje bi odjeknula pjesma o modroj ptici, zamuknula bi srebrna zvonca, a pojavila se zapuštenost i lijenost. No krasna gospojica nije svega toga vidjela. Ona nije znala ni toga, da su zvonca iščeznula. Čeznula je

*) Lutnja = glazbeni nastroj sličan tamburici.
**) Oniks je nekakav dragi kamen.

samo za modrom pticom, pa se jednog dana spremi te krene u svijet.

Njezine su oči zirkale tražeći na sve strane, u granje drveća, u svaku guštaru, i gdje bi se samo malo nešto zamodrilo, već bi ona dotrčala bez daha žurno. Napokon je mislila, da vidi modru pticu u poljani pšeničnoj.

Da, to mora da je ona. Zasjaji nešto prema njoj kao zlato i kao modra svila.

Bila je skoro luda od radosti, pa je skoro pala, kako je brzo nagnula prema tomu mjestu, gdje je mislila, da je modra ptica. No njezina obmama je bila vrlo velika. Bilo je to maleno djevojče sa zlatnim kovrčicama i sa vijencem od modrih različaka, a sjedjelo je u svilenoj opravici i pružilo svoje malene ručice prema njoj.

»Uzmi me! Uzmi me!« molilo je. No ta je fina gospojica bila tako prevarena, tako žalosna, da nije ni primjetila ispruženih ručica ni čula očajne molbe.

Ni da bi se jednom sagnula k milom djetetu, već se požuri dalje. Već su je zaboljele oči od zirkanja za modrom pticom.

Tamo u daljini primjeti modru mrlju obasjanu zlatnim rubom. Potrči niz obronak i postade joj varka razjašnjena. Bio je to modar ribnjak, a uz krajeve su ležale zlatne ribe. Praćakale se i uzalud kušale, da opet dospiju u vodu.

»Pomozi nam, draga gospojice, pomozi!«

No gospojica nije čula njihova vapaja, nije vidjela, kako se jadne ribice muče i kako je gledaju velikim, umirućim očima.

Ona je čula u uzduhu ptičju pjesmu, pa je mislila, da to mimo leti modra ptica. Hitrim skokom potrči uzbrdo za ptičjom pjesmom.

Tamo opazi visoko gore na grebenu veliko ptičje gnijezdo od žutikovine, opleteno crvenim ružama.

»Eto gnijezda modre ptice!« zaklikće. »Skoro ću je vidjeti«.

Na podnožju brijega ležalo je žensko truplo. Strovalila se, kad se penjala na pećinu do ptičjeg gnijezda. »Podigni me, umirem!« jaukala je. No ni taj očajni krik

nije prodro kroz uši fine gospojice. Ona je mislila samo na modru pticu i nije vidjela boli svoje okoline. Rukama se odvere dalje i uspinjala se na greben s kamena na kamen sve više i više. Srce joj je veselo kucalo. »Sad ću vidjeti modru pticu«.

No kad je došla gore... nestade gnijezda, a modroj ptici ni traga, već je samo bura hujila.

Tada se fina gospojica žalosno okrene. Njezine oči nijesu više gledale u daljinu; ona je još samo pred svoje noge gledala. Kad je došla do mjesta, gdje je ležala ona žena umirući, našla je samo grob.

Ona se zgrozi i bude joj od srca žao. Okiti grob cvijećem i vijencima. Bilo joj je tako žao, kao da je izgubila milu sestru.

Kad je stigla do jezera, ležale su zlatne ribice mrtve i strašno zaudarale. Vlastitom bijelom rukom iskopa duboku jamu, metne u nju jadne ribice, a onda ih brižljivo pokrije bijelim pijeskom. Bilo joj je tako žao, kao da je izgubila miloga brata. A još ju je više boljelo to, što je ona krivac njihove smrti.

Posve klonula i skršena odšulja se dalje. Potraži pšenično polje, ne bi li tamo našla dražesno djevojče na životu i zdravo. Htjela je, da popravi sve propuste. No na veliko njezino iznenađenje, dijete više nije čekalo. Otmjena se gospojica baci od boli na tle, jer joj je takova tuga obuzela srce, kao da je to njezino vlastito dijete.

Dok je tako gorko plakala, nađe se nenadano pred njom njezina vila-kuma.

»Ustaj!« reče ona ljubezno. »Suzama i žalošću ne ćeš ništa na svijetu popraviti. Želja, da vidiš modru pticu, tako te zaslijepila, da si sve drugo zaboravila, zapustila i pokvarila. Tvoje imanje leži pusto. Tvoja su

zvonca nestala. Svoje si vjerne ostavila na cjedilu. Ako te tko susreo na putu i umolio za milost, nijesi se obazirala na to, već si okrenula na drugu stranu. Sada plačeš, pa ćeš osjećati vječnu bol i divlje kajanje, ako opet ne nađeš svoja srebrna zvonca. Ja te volim i vrlo mi te žao, pa ću ti reći, gdje su: Jedno je zvonce kod mene, no ja ti ga ne smijem dati, dok mi ne doneseš ostala dva. Ne će biti baš lako, da ih opet stekneš. Jedno drži patuljak pod sigurnim zaporom. Sigurno ga ne će dati drage volje, a ne smiješ da ga uzmeš potajno. Moraju ti dragovoljno dati. Treće zvonce ima onaj mladić, koji ti je donio vijest o modroj ptici. Sad budi pametna, pa mi skoro donesi svoje vlasništvo!«

Gospojica krene na put i dođe u patuljkovu špilju. Put je bio težak. Morala je tako učiniti, da je ne prepozna, jer bi drukčije patuljak odmah saznao, što ona hoće. Sa suzama u očima odreže svoju krasnu, dugu kosu. Odjene se kao dječak u odijelo, kako nose mladi gorštaci u njezinu kraju.

Patuljak je bijesno pogleda:

»Ne trebam sluge! Tornjaj se, dječačiću!« poviče, kad ga je ponizno zamolila za posao.

No dječačić ni da bi se maknuo s mjesta:

»Molim vas, primite me u službu!«

Tada uzme patuljak kamen, pa ga baci za njom. No otmjena se gospojica svakog dana svratila k patuljku i molila:

»Molim vas, uzmite me u službu!«

A patuljak bi svaki put odgovorio:

»Tornjaj se, dječačiću!«

Da ne besposliči, poče otmjena gospojica da veze u svoju svilenu opravu, što je više nije trebala kao dječačić, divne ptice svojim zlaćanim vlasima, što ih je

odrezala. Bio je to posao mučan, ali vješťački. Ona izveze svu svoju čežnju za modrom pticom. I gle: dok je tako marljivo vezla zlatne ptice, što lete i sjede, bivala je njezina čežnja za nepoznatom pticom sve manja i manja, a želja, da vidi svoja zvonca i svoje lijepo imanje, svakim danom sve jača. I sve bi više navaljivala na patuljka, da joj dade posla.

Kad se jednog dana opet približila spilji čovuljkovoj, začuje već iz daleka, kako plače i jadikuje:

»O jao! Moja nožica! Jao, jao, moja nožica«.

I doista! Čim se otmjena gospojica malo približila, opazi patuljka, kako leži smrskanih nogu na tlu. Bio se uspeo na neki kamen, da se naslađuje svojim dragocjenostima, što ih je tamo rasprostro. Poskliznuo se i pao. Dječačić brižno podigne ružnog patuljka, pa mu nježnom rukom povije noge usprkos njegovu mrmljanju i psovanju.

Kao dobra kći svoga oca, tako je odlična gospojica njegovala i tetošila ružnog patuljka, jer joj se sažalio. Nazivala ga je milim imenima, mazila ga i kuhala mu tečna jela. Umjela je, da ga na najljubezniji način tako razvedri, da bi se čestoput usprkos svojim bolima nasmješio.

A nije to baš bilo odviše lako odličnoj gospojici, koja nije dotada nikada radila tako prostih poslova. Često bi je patuljak izgrdio i ispsovao, mjesto da joj zahvali.

No kad bi sjela na njegov krevet, pa bi iz dugih, odrezanih vlasi vezla zlatne ptičice na modru svilu svoje oprave, a uza to mu pričala priče ili pjevala, tada bi se on umirio. Kada je nekom zgodom otišla po vodu, pa se malo dulje zadržala nego obično, poviče on plačljivim glasom:

»Dođi, dječačiću, k meni! Dođi, ne ostavljaj me, za ime Božje!«

To je razveselilo gospojicu. Oh, možda će se dati patuljak sklonuti, da joj skoro, čim skorije vrati zvonce.

Kad je patuljak ozdravio, nasmije se jednog dana:

»Misliš li ti, odlična gospojice, da te ne poznam? Misliš li, da ne znam, zašto si tako nježno njegovala starog, ružnog patuljka? No ti si se brinula neumorno i s puno ljubavi za mene, pa si me izliječila, eto zato treba, da tvoj trud ne bude uzaludan«.

Odličnoj gospojici bude voljko oko srca, pa je od toga dana ljubila starog, ružnog patuljka kao rođenog oca, te se njih dvoje sprijatelji. Ona bi s njime zbijala šale i smijala se, a on joj pokloni zvonce. No morala mu je obećati, da će se češće svratiti k njemu, da ga posjeti.

No gdje da nadje mladića, koji joj je pjevao pjesmu o modroj ptici?

Ona obuče svoju haljinu s navezenim zlatnim ptîcama, pa krene u svijet, koji je nekad tražio modru pticu.

»Ja sam ta modra ptica!« reče. »Zar nijeste vidjeli pjevača, što o meni pjeva?«

A ljudi rekoše:

»Tà da! Bio je on kod nas. No već je tome mnogo vremena, što ode za brda.«

Ljudi su je lijepo primali i otimali se za nju. No ni jedan joj se od njih ne svidi. A lijepog mladića, što joj je pjevao pjesmu o modroj ptici, ne nađe nigdje. Tada se vrati gospojica kući na svoje zapušteno imanje.

Već je bilo veče, kad je onamo prispjela. Mjesec je tužno sjao na tužnu zemlju. Sve je bilo nekako pusto, prazno i zapušteno. Odlična gospojica u krasnoj, sjajnoj

opravi stane i zaplače. Nenadano zajekne kroz noć pjesma o modroj ptici. Iz šume izađe mladić, a oči uperi u nebo. Izišao je po zemlji s čežnjom u grudima.

Odlična mu gospojica zakrči put. Kad je mladić bio tek dva koraka od nje daleko, prospe se mjesečina u zlatokoso vezivo oprave, a odsjev pade u mlađićeve oči.

»Modra ptica!« usklikne i baci joj se pod noge. »Napokon, napokon sam te ipak našao! Sad ostaj kod mene, ti moja naslado i veselje!«

Tada ga gospojica uhvati za ruku i reče:

»Zar me ne poznaš? Ti si me sam naučio pjesmu o modroj ptici. Pošla sam u svijet, da je tražim. Za nju izgubih sav imetak i zadužih se, ali je nigdje ne nađoh. Zbog nje izgubih i gotov novac, pa se i zadužih. Sve moje misli i čini bili su upravljeni na zvonca, koja su me radovala u mojem djetinjstvu i mladosti. Nikad me nijesu prevarila. Učinila su me veselom i sretnom. Modra ptica je tek varav san«.

»Ne, ne«, usklikne mladić. »Ti sama si ta modra ptica. Ostaj kod mene, pa ću biti najsretniji čovjek na svijetu. Sve, što imam, tebi ću da dam«.

Tada pođe otmjena gospojica s njime ispod ruke na svoje imanje. Ona je ljubila njega, a on nju, pa su oboje zaboravili u svojoj ljubavi i na modru pticu i na zvonca. Gorljivo su se počeli brinuti za kuću i iznova su počeli ograđivati dvorište, čuvati šumu, popravljati polje. Pa to im doskora i pođe za rukom uz mladenačku snagu i veselje.

Prođe godina, a oni se zapute rukom u ruku kroz polja, pa se razvesele, kako sve krasno uspjeva pod njihovim njegovanjem. U šumi ih na samotnoj stazi iznenada susretne njihova vila-kuma. Vodila je za ruku onu djevojčicu, što je onda bila na pšeničnom polju, te za

kojom je gospojica neprestano u svom srcu čeznula, a da nije ni znala.

Vila reče: »Draga moja vilinska kćeri, pomogla si sama sebi. Evo me zato k tebi, a ne nosim ti samo posljednje zvonce, koje će te veseliti u životu i učiniti ga lagodnim, već i milo dijete, jer znam za čežnju tvoga srca«.

I bila je mlada žena vrlo sretna, a u Zemlji Priča nije ni na jednom imanju bilo toliko veselja, sreće i vjere, kao na njezinu.

Kneginja Trina.

Bila jednom vrlo lijepa kneginja. Sjedjela je na zlatnom prijestolju u zlatnim haljinama, a na crnim je viticama imala zlatnu krunu.

Zamislila se nešto. Bio je to za nju težak i neobičan posao. No nije mogla nikako, da se nečemu dosjeti, premda je stavila kažiprst na čelo i zavezla se u duboke misli. Kad se ni trećiput nije mogla dosjetiti, pozove vrhovnu dvoranku i zamoli je, da joj pomogne u domišljanju. Sjede one tako dva dana, tri dana, — ali se ničemu ne dosjete.

Sad su morale sve dvoranke, da s njima sjednu i da im pomognu u domišljanju. No i one se ničemu pametnomu ne dosjete.

Pa i kralj dođe i stavi kažiprst na čelo, da razmišlja. Konačno se cio dvor dade na razmišljanje, a od toga razmišljanja bude tako dosadno na dvoru, da je kralj morao postaviti vrhovnog dvorskog zatvarača ustiju, koji im je morao pomagati, da zatvaraju od zijevanja umorne čeljusti.

Za osam dana se vrhovni zatvarač ustiju tako razboli od teška posla, da je morao nastupiti polugodišnji

dopust. Na njegovo mjesto morao je kralj postaviti tri nova činovnika: novoga vrhovnog dvorskog savjetnika za zatvaranje ustiju, zatim dvorskog zatvarača za zatva-

ranje ustiju i konačno običnog zatvarača ustiju za prostije ljude.

Doskora se počnu u cijeloj državi domišljati, ali bez uspjeha: nitko se ničemu ne dosjeti.

Nitko ni da bi jednu riječ progovorio. Sve zanijemi od razmišljanja, pa samo razmišljaše, razmišljaše i razmišljaše.

Samo mala Liza u kuhinji nije razmišljala. Cio dan je pjevala i smijala se. Kad je u dvoru od silnog mišljenja sve posve utihnulo, orila se Lizina pjesma sve do kraljeva prijestolja. Njemu je u dnu duše bilo to razmišljanje vrlo dugočasno, pa zapovijedi, da dovedu pred njegovo prijestolje pjevačicu živu ili mrtvu.

Mala Liza iz kuhinje osvane, obriše ruke u pregaču, nakloni se i reče:

»Dobar dan, gospodine kralju. Vi ste me pozvali, pa mi sad brzo recite, što sa mnom hoćete, jer nemam mnogo vremena. Prekipjet će mi mlijeko na vatri. Otkako su nadkuhar, podkuhar i vrhovni kuhar zabavljeni tim razmišljanjem, ostala sam u kuhinji sama, pa imam pune ruke posla.«

Kralj prijazno kimne glavom.

»Dakle ti ne razmišljaš, Lizo?«

»Ne, gospodine kralju! Za to nemam vremena. Meni toliko toga dođe na um, da na to ni ne trebam čekati. A moram marljivo da radim, pa nemam vremena, da se mučim razmišljanjem.

Dok je još Liza tako govorila, eto ti najedamput pred njom lijepe kneginje.

»Ti kažeš, da ti mnogo toga dođe na um, dijete? Ta to je prekrasno. Mi se naprežemo, pa nam nijedna jedina misao ne pada na um. Ajde nam ti reci svoje misli«.

»Kad vas vidim, premilostiva i prelijepa kneginjo, odmah se sjetim: »Baš je čudno, da još nije nikakav kraljević oženio kneginju Trinu«.

Knjeginja pljesne od radosti rukama i usklikne:

»Lizo, ti si najpametnija na cijelom dvoru. Sad, gle, znam posve pouzdano, da je to bila ona misao, koju sam uvijek čekala i o kojoj sam tako dugo mislila. Tvoje mi se mišljenje sviđa, pa ću nekoliko nedjelja razmišljati o tom pitanju. Možeš mi kod toga pomoći«.

»O ne, o ne!« reče Liza prijazno, no odrješito. »To ja ne ću učiniti. Kod razmišljanja, koje traje tri nedjelje, ne može ništa pametnoga pasti na um. Meni se nešto drugo sviđa: Moja bi majka uvijek govorila: »Lijepu robu treba pokazati, jer drukčije ne može naći kupca. Baš tako je i s mladom djevojkom, pa i onda, ako je kneginja. Lijepe treba odvesti u svijet, pa će kraljevići nahrupiti kao pčele«. Priredite kakav ples, pa pozovite sve kraljeviće na tri sata daleko iz okolice«.

Kraljevna je bila oduševljena, kad je vidjela takovo obilje misli, pa učini, kako je Liza rekla. I dođu na ples kraljevići, debeli i mršavi, lijepi i ružni, mladi, stari, bogati, siromašni. grbavi i ravni, pa i neki pjevač, koji je bio među njima, koji je bio čvrsto uvjeren, da će dobiti kraljevninu ruku. No ona ga ne izabra, jer on baš nije bio sklon mišljenju.

No tri druga kraljevića dođu u milost predivne kraljevne, i to tako jako, da se ona nije mogla odlučiti, kojega da izabere, jer su joj se jednako sviđala sva tri. Tu bi bio dobar savjet dragocjen.

No za sva tri se nije mogla princesa udati. Što da radi? — Sav je dvor dugo, dugo o tom razmišljao, a neizvjesnost je opkolila kraljevnino prijestolje, pred kojim su klečala tri princa.

Mala Liza iz kuhinje, koja je bila zbog svoga mudrog savjeta imenovana dvorskom nadsavjetnicom, promatrala je stvar tresući glavom.

»Tri su kraljevića ipak previše«, reče ona sama sebi. »Ja bih odmah znala, koji mi se najviše sviđa«.

Princesa je odmah primjetila, da se Liza opet dosjetila nečemu pametnomu, pa joj reče:

»Dvorska nadsavjetnice, htjela bih, da se s vama nešto tajno dogovorim«.

Obadvije odu za vrata, pa su nešto šaputale. Tada se vrati princesa vrlo vesela lica u dvoranu, sjedne na prijesto, naheri krunu malo nadesno i reče:

»Sva mi se trojica, dragi kraljevići, jednako sviđate, pa se danas ne mogu nikako odlučiti, koga da između vas odaberem. Ajte u svijet, pa mi nađite za godinu dana ono, što vam zemlja daje najljepše, nauzvišenije i najskupocjenije. Čiji će mi se darovi najviše sviđati, onaj će biti moj muž, pa će sa mnom u veselju i sjaju vladati kraljevstvom«.

Sva se tri princa time zadovolje. Ostave dvor i princesu, da nađu najljepše, najuzvišenije i najskupocjenije, što ga svijet rodi. Princ Gorazd ode preko mora u daleke zemlje. Htio je, da se uspne na najviše brdo, pa da princesi položi pred noge kamen s najvišeg vrha svijeta. Prođe Indiju. Prijetile mu smrću divlje životinje, tigri i otrovnice zmije. Pobio se u mnogom smrtonosnom boju, no smjelo prebrodi sve opasnosti i smrtne pogibelji.

Iza dugog uspinjanja po gorskoj pustoši preko bijesnih rijeka i strmih stijena, što su se smjelo dizale u vis, uspne se napokon princ Gorazd na vrh brijega.

Zaklikta njegovo srce. Zaboravio je sve muke. Stajao je kao junak na vrhuncu i gledao svijet pod sobom.

Hitro i veselo uze kamen, koji je bio vrhunac cijelog brda, i usklikne.

»Ti si, vrhunče brda, bio ono najviše, što je na zemlji, pa ćeš mi osvojiti srce princesino«.

I tada poče Gorazd silaziti. Snježna vijavica mu zakrči put. Snježne lavine se survaju u dolinu. Kamen, što ga je nosio, bio je sve teži i teži, pa ga je teško mukom vukao dalje. Princ klone duhom. Umoran i slab legne na počinak. Kamen mu bio jastuk, pa na nj položi svoju umornu glavu i usne.

Tada dođu podzemni duhovi, gorski patuljci, te odnesu putnika u modru ledenu spilju Ledene kraljice.

Kad se princ Gorazd probudio, obasja ga modro, sjajno svijetlo sa zidova spilje. Bilo je tako čarobno, da se nije mogao do sita nagledati. U toj modroj spilji bilo je sve od blještavih, sjajnih kristala! Ledeno je cvijeće cvalo i resilo zidove. Takovih krasota nije princ Gorazd nikad ni u snu vidio.

Uto uđe u spilju Kraljica Ledena.

»Odakle dolaziš, strančе? U moje carstvo. nije još nikada stupila ljudska noga. Banuo si amo nepozvan, pa te sada sapinju moje čarolije, te nikad ne smiješ odavle«.

Eto princ Gorazd nije ni mislio na to. Posve je izgubio sjećanje na svoj prošli život. Kraljica je Ledena bila tako divna, kako si čovjek može samo zamisliti. Ona je zavoljela princa Gorazda, pa su obojica živjeli u sreći i veselju u modroj ledenoj spilji daleke gore Himalaje.

Drugi kraljević, princ Mojmir, zaputi se na more. Mislio je u sebi: »Lijepe žene vole da se kite, pa ima li što ljepše i skupocjenije nego li je đerdan od bisera?«

Htio je, da sam zaroni na dno mora, pa da nalovi bijelih, sjajnih bisera iz njegove dubine. Našao je princ Mojmir već mnogo blještavih bisera, no još se uvijek nadao, da će naći većih i ljepših. Ništa mu se nije činilo dosta lijepim i skupocjenim za princesu.

Kad je tako jedamput zaronio, vidio je usred šume crvenih koralja na dnu morskom veliku bisernu školjku. Mojmir se približi koraljnoj šumi, ali mu strašne morske nemani zakrče put.

Strašne sipe i izobličene ribe, golemi morski raci, oboružani dugačkim škarama, morske zvijezde i stare morske zmije zakrče mu put. Najluđe ga tjerao piljan, koji ga htjede probosti svojim dugačkim mačem, što mu izrastao na glavi. No mladi se kraljević nije preplašio. Mačem je odsjekao ribi glavu skupa s njezinim bodežom. Tada zazuji slatka glazba iz crvene koraljne šume. Šarene su klobučnice, što su bile vidjeti kao krasno, raznobojno cvijeće, plivale oko grana koraljnog drveća. Morski ljiljani cvali su u modroj dubini mora. Grimizne i zlatno-žute spužve sjajile se na dnu. Morske nemani su iščeznule netragom. U kočijici od školjke dovezla se kraljica mora, a vukla su kočijicu dva srebrna dupina. Ponosna žena zarobi princa Mojmira, a on se dao tako rado od nje uhvatiti; tâ bila je prekrasna.

Više nije princa Mojmira vukla želja za sunčanim svijetlom. U modroj dubini mora boravio je on u crvenoj koraljnoj šumi kao muž morske kraljice. Već je zaboravio, da ga je neka princesa Trina poslala, neka nađe ono, što je najljepše, najviše i najskupocjenije na svijetu.

Jedino je princ Momčilo ostao u domovini. Svaki dan je htio da krene na put, kako bi potražio najljepše no kolikogod bi puta o tom mislio, nije se mogao do-

sjetiti, što je zapravo najljepše i najdivnije na svijetu. Tako je u mislima sjedio u dvorcu, pa prije nego bi se čemu domislio, već je osvanuo dan, kad je trebalo da se s drugim princevima pojavi pred divnom kraljevnom. Nije ništa našao, baš ništa, pa dođe praznih ruku.

O podne oko dvanaest sati trebalo je, da kraljevna izabere muža. U silnom su sjaju sjedjeli kralj i princesa na prijestolju. Pa i Liza, koja je sad postala tajna nadsavjetnica s naslovom »presvijetla« i sa zelenim zagonetnim ordenom s tri znaka pitanja, stajala je do prijestolja.

Princ Momčilo prispio je već ranim jutrom oko osam sati. Nestrpljivo su čekali druga dva princa. Već je bilo jedanaest sati, a nikoga nema. Trubači su s kule trubili na sve strane, da označe princevima pravi smjer puta, ako su zalutali. Bude i dvanaest sati, a nikoga nema. Želudac je staroga kralja već dobrano uzdisao za ručkom.

Nato će Liza, koja je također osjetila glad: »Dulje ne možemo čekati kraljevića. Izbor treba da počne«.

Kao da je svima govorila iz srca. Princ Momčilo pristupi duboko se naklonivši pred prijesto. Stajao je sam, a donio nije ništa, posve ništa. Kralj reče:

»Recite nam, dragi prinče Momčilo, što ste našli na svijetu najljepše i najbolje? Možete li nam pokazati?

Princ Momčilo se smeo. Namještao se s noge na nogu i brisao je nos od neprilike. Niti je što imao, niti je što znao. Tražeći pomoć opazi lice Lizino, pa mu postade odmah lakše, kad mu je šapnula:

»Najljepša je i najbogatija na svijetu princesa Trina!«

A princ Momčilo reče jasno i glasno: »Najljepša je i najbogatija na svijetu princesa Trina!«

Kad je to čula kraljevna, obraduje se. Drugi princevi niješu došli, a princ joj se Momčilo baš poradi svoje oštroumnosti sviđao, pa su slavili svečanu svadbu. Ej, da su barem i nas pozvali! Mora da je bilo veselo! Pričala mi je to presvijetla Liza iz kuhinje.

Zloćko i Nevaljanko, dva zlobna patuljka, zlo su htjeli, a dobro izveli.

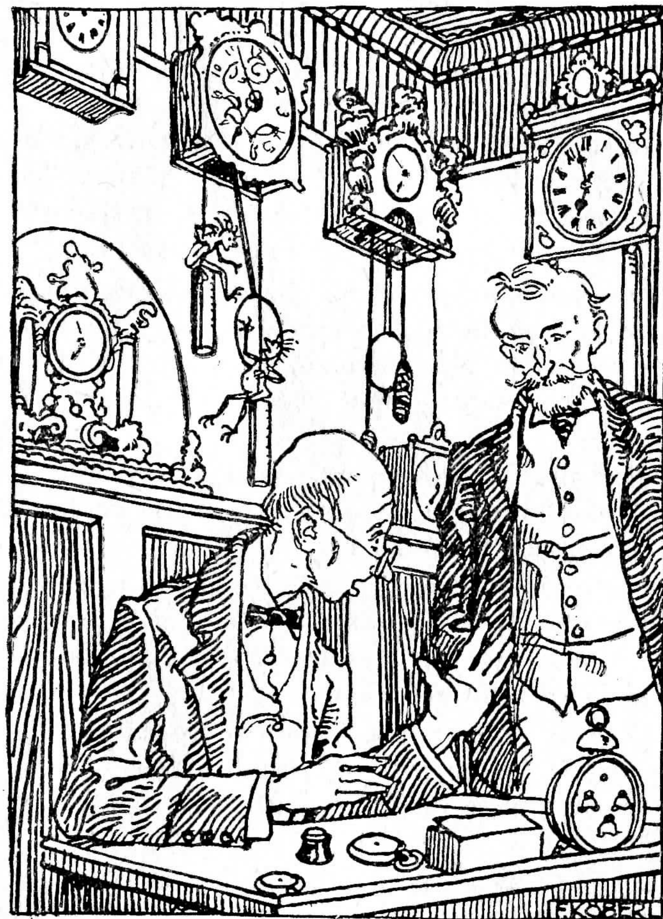
U urarskoj radionici može se vazda mnogo toga vidjeti i čuti. Čas bije časna zidna ura mekanim, dubokim glasom »bum! bum! bum!« polako, oprezno i posve odmjereno. Ona veli: »Tri sata! Znam to posve stalno!« Za malo vremena zakriješti vrlo naglo i prkosljivo mala kuhinjska ura, koja već sa svojom njihalicom pravi mnogo buke »bim! bim! bim!« Udarala je tako brzo i naglo, da si se morao žuriti, ako si htio brojiti, koliko je sati zapravo odbila. Ona viče: »Velika, budalasta zidna uro! Ti si se usprkos svoga dostojanstva malo prenaglila. Istom sada su tri sata!«

Tada poče opet ura-kukavica: »Bim — bam, kuku! Bim — bam kuku! Bim — bam, kuku!« Njojzi je posve svejedno, da li kaže pravo vrijeme, jer se raduje samo tomu, kako lijepo izlazi njezina ptica kukavica pred ormarić, pa kako se tri puta nakloni, udari krilima i otpjeva ljudima svoju kukavičju pjesmu.

Pod staklenim zvonom stoji pozlaćena ura. Vidi se, da je vrlo odlična, jer je načinjena iz alabastra, a na brojčanoj ploči je narisana rokoko-dama s lepezom i kitom cvijeća. Ta ura pjeva srebrnim, malo spuštenim glasom: »Bem! bem! bem!«

Ona misli, kako je posve svejedno, kaže li ljudima pravo vrijeme ili ne, — jer tu ona i onako nije na pra-

vomu mjestu! »Nekoć sam stajala u nekom dvorcu, što je pripadao nekome knezu. Odlični taj gospodin tako

me cijenio, da me vazda navijao sam zlatnim ključem. Uvijek sam nastojala, da pravo odbijam sate, pa da ni za jednu četvrtinu sekunde ne zaostanem«.

Posve blizu je bila mala porculanska urica. Ta je trčala kao luda naprijed. Kad su sve ure odbile tri sata, ona je udarala: Bim! Bim! Bim! Bim! Bim! Bim!«

Urar podigne glavu od posla:

»Što se opet ta sjetila! Prije jednog sata sam ju pravo naravnao, a sad se već za tri sata zatrčala!«

Tresući glavom promatrao je kroz povećalo uricu. Bila je vrlo pristojne vanjštine, imala je porculansko lice, zakićeno s lijepom, narisanom ružom, sjajne utege od mjedi i žutu njihalicu, koja se sjala kao sunce.

Urar još jedamput strese glavom, pa nešto popravi, ali bez uspjeha. Seljakinja porculanjača je posve zadovoljno tik-takala, ali tako brzo, da je ona udarala već dvanaest puta »bim — bim!«, kad su druge odbile četiri sata.

Stari urar skine tu porcelansku uru sa zida i pogleda kotače. Pažljivo je promotri, ali ne nađe u njoj ništa pokvareno ili slomljeno.

Po treći put strese glavom i objesi uru na zid na njezino mjesto, te nije više htio da zna za tu seljačku uru. — I gle! Odsad je išla mirno i uredno, pa nije sutradan ni za sekundu pretrčala.

Urar se tome veselio. Mnogo je razmišljao o tome, kako to, da je ura nenadano postala tako točna. — Premda je mnogo razmišljao, ipak nije mogao pronaći uzrok.

No ja ga znam, pa ću vam ga ispričati.

Ma mjedenim su naime utezima sjedjela dva patuljčića Zloćko i Nevaljanko. Bila su to dva opaka i prkosna stvora. Kad bi im uspjelo, da ljudima nešto podvale, smijali bi se i veselili kao da su sišli s uma. Ako im psina nije uspjela, zavukli bi se u kut i tiho psovali cio svijet,

isplazili bi jedan drugome crveni jezik, pokazali dugi nos i cerili se kao prava neuljudna deriščad!

Vidjeti ih nije nitko mogao, jer su imali takove čudnovate kapice, koje su ih učinile nevidljivima. Da nije toga bilo, ljudi bi se još više ljutili na njih. Zloćko i Nevaljanko ovjesili se na utege jadne porculanjače-ure, pa su ih povlačili, a kotači su se morali vrtjeti, što su bolje mogli.

No kad je stari urar Abel skinuo uricu sa zida, spuste se oni na tle, a Zloćko se zavuče pod stakleno zvono odlične, pozlaćene ure, pa uhvati kazaljke. Sada se naravski nijesu više mogle micati, već su stajale na mjestu.

Nesretna je ura šapnula:

»Oh, kad bi to barem bio plemeniti duh, što se po meni vrze, a ono je običan i odvratan patuljčić Zloćko«.

Nevaljanko se odšulja u budilicu, a kad se spusti noć, pa stari, dobri Abel usne, odriješi budilicu i — »trrr, trrr!« — zazvrnda tako, da se i gospođa Abelica, koja je inače bila gluha, probudila od te buke i silno se uplašila. »Martine, Martine!« poviče ona, ma da je urar već bio kod budilice i ućutao je —. »čini mi se, kao da je netko ovdje!«

»Nije, ženo, već to zvrnda budulica!«

Tada se starci okrenu mirno na drugu stranu i opet zahrču.

»Trrr, trrr, trrr!« zazvrnda opet budilica baš onda, kad je Martin Abel u snu metnuo u usta punu lulu, a gospođa Abelica uzela šalicu kave s makovnjačom, što joj je pružila njezina najljuća neprijateljica. Jadni starci nijesu imali počinka, jer je zlobni Nevaljanko neprestano uru navijao baš onda, kad bi ih uhvatio san. Ako već ne bi navijao uru, potezao bi gospođu Abelicu

za noćnu kapicu; a Martin Abel je nekoliko puta morao povući jorgan, što ga je Nevaljanko neprestano s njega vukao. O Nevaljanko, Nevaljanko, kako si ti zloban patuljak!

Kad je ujutro Martin Abel ustao, bio je posve umoran. U dućan uđe Franjo Dundić, a on zijevne prema njemu:

»Na — ha — ha — dragi prijatelju, dobro jutro!«

»Eto«, reče Franjo, »htio bih, da pazarimo, no ti kao da me hoćeš progutnuti — e onda nema ništa od posla«.

»O ne, ja ti ne ću ništa! Što želiš?«

»Htio bih, lijepu, malu zidnu uru, koja dobro ide. Moj će sin Božo u jesen u školu«, reče ponosno Franjo, »a tamo mora prispjeti vazda točno«.

Franjo je dugo tražio, dok nije izabrao porculanjaču, jer mu se činila tako prijaznom i milom. Zloćko se i Nevaljanko smjeste na Franjina leđa. Svaki mu iščupa dugu dlaku iz brade, pa ga stanu škakljati u uho, u nos i po vratu.

On se često grebao rukom po licu, a zlobni patuljci skoče na glavu i zaigraju tamo kolo od veselja.

Kad je Martin Abel fino umotao porculanjaču, odluče Zloćko i Nevaljanko, da ostave urara, pa da odu s malenom porculanjačom.

Ona je sa strahom motrila oba patuljka, pa je tjeskobno zaviknula, kad su se ušuljali u njezin ormarić. no obješenjaci se nijesu dali time smesti.

Kad je Franjo stigao kući, čekala ga žena na vratima: »Dobro jutro, Franjo! Gle, zar si nam kupio uru? Hodi, dragi mužu, pa je pokaži meni i djeci!«

Zloćko i Nevaljanko izlete iz ormarića, pa kad je žena ulazila u kuću, pograbi brzo Nevaljanko njezinu haljinu, pa je zakvači za neki čavao, što je bio zabit u zid — hrs — raspori se gospođina haljina. Zloćko skoči na prostrt stô i tako namjesti soljenku, da se morala prevaliti, kad Franjo metne uru na stô.

Dundić i njegova žena brzo pograbe soljenku, da je pridrže, pa se pri tom tako sudare glavom, da su im rogovi iskočili na čelu.

Kod ručka nijesu bili tako veseli kao prije. Uru su postavili na lijepo mjesto na zidu. Svaka četvrt sata bi koji član familije dolazio, da vidi, koliko je sati.

Zloćko i Nevaljanko baš su se radovali tome malome domu. Prije je u njem bilo sve čisto i uredno, no otkad su se zlobni patuljci u njemu naselili, išlo je sve naopako.

Nedavno su sakrili ženin naprsnjak. Dugo ga tražila, dok ga nije našla uveče u Božinoj cipeli, a Božo se cio dan jadao, kako ga cipela žulja. Šivaća mašina nije više u redu radila, jer se Zloćko objesio na kotač i zaustavljao ga.

U kuhinji bi se sve prekuhalo i prigorjelo — tomu je bio kriv Nevaljanko, koji je tako dugo duvao u vatru, dok se nije sve usjalo, pa i njegova glava. I dok su Dundići jedan drugom jadali i jedan drugoga okrivljavali, pa se na koncu i porječkali, dotle su Zloćko i Nevaljanko stajali na stolu i smijali se tako, da su se morali držati za trbuh.

Božo je morao da ide u školu. Porculanjača-ura je pokazala pravo vrijeme. — Otac i majka su stajali na vratima i ponosno gledali za Božom, kako ide u školu s pločicom, spužvicom, pisaljkom i krasnom početnicom sa slikama. Nevaljanko se objesi za spužvicu, pa ju je amo-tamo njihao. Zloćko je duvao u bukvar tako, da su listići lepršali. Božo je htio, da spravi u red spužvicu i

knjigu — nije pazio, kuda ide, pa nabaše u kaljužu i — pljuskac — pade naš Božo u blato.

Zloćko i Nevaljanko se postave svaki sa jedne strane i skoro da ne crkoše od smijeha gledajući blatnoga malog dječaka, kako plačući trči kući.

Oh, to bijahu strašni dani u mirnoj, maloj kućici, u kojoj se dotada znalo samo za mir i zadovoljstvo.

Dođu i Svi Sveti.

Roditelji su htjeli, da pođu s Božom u obližnji gradić. Tamo su stanovali djed i baka.

Uveče prije toga sve se radovalo i veselilo u maloj kućici. Zloćko i Nevaljanko zavukli se u porculanjaču: nešto su opet zasnovali ti zločesti đavolčići.

Pridržavali su kazaljke ure neko vrijeme čvrsto tako, da je svakog sata zaostala za nekoliko minuta. Kad su se sjutradan Dundićevi ustali i veselo zaputili na vlak — tada: »fi-fi« — zazviždi mašina i ode im baš pred nosom. Žalosno se vrate kući — cijelo im je veselje bilo pomućeno.

Zloćko i Nevaljanko stajali su na prozoru i plesali od veselja, trli si ruke, stajali na glavi i tjerali kojekakve ludorije, kad su vidjeli, kako se dobri Dundićevi žalosni vraćaju kući. Pred vrata su im nastavili nekakvu klupu. Kad je gospođa Dundićka ušla u kuću, svali se preko klupe i pade na tle s košarom punom jaja, što ih je htjela ponesti k majci, a jaja se sva razbiju. Bila je to baš neprilika!

Za jedan sat naleti u kuću urar Abel i poviče:

»Hvala Bogu, da ste živi! Hvala Bogu, što se nijeste odvezli k roditeljima! Pomislite, kakova nesreća! Vlak je sišao s tračnica, pa su svi ljudi ili mrtvi ili teško ranjeni. Kako to, da niste otputovali?«

»Zakasnili smo na vlak. Porculanjača, što smo je kod tebe kupili, spasila na je život! Prvi put se pokvarila, pa je zakasnila, a mi nismo u pravo vrijeme stigli na vlak, pa smo ostali«.

Zloćko i Nevaljanko su dobro prisluškivali. Njihova su se opaka srca radovala samo nad tuđom nesrećom. No kad su čuli, da su svojom vragolijom spasili život Dundićima, izašli su mrmljajući i psujući iz kućice. Otada su vrludali čas ovuda, čas onuda.

Jesu li i vama kojiput sakrili loptu ili izlijali tintu po bilježnici?

Meni su nedavno metnuli kamenčić u kruh s maslacem, pa sam si njime slomio zub.

Da, da! Zloćko i Nevaljanko su baš opaki derani!

Vojnik.

Bio jednom vojnik, koji je dan na dan radio: »Na desno! Na lijevo! Na desno! Na lijevo!«

Kad je to dobro uvježbao, zapovijedao bi podčasnik: »Pušku na rame! Pušku s ramena! K nozi!«

To je doskora dodijalo Franceku Pevcu. On nije više htio da bude vojnik. Prije nekoliko nedjelja živio je neprestano u šumi. Ležao je na travi i gledao u nebo. Oko njega su pasle očeve krave.

U zimi je sjedio u zapećku.

Oh, kako je to dodijalo Franceku Pevcu neprestano: »Na lijevo! Na desno!«

Kad je narednik zapovijedio: »Pušku na ra-me!« baci Francek Pevec pušku i uteče. Trčao je sve do u šumu! Daleko onamo, daleko, tako daleko, kako još nikada nije trčao. — Tâ on nije mogao, da neprestano radi »Na lijevo! Na desno!«

Večer. Sjedne pod jelu i zaspi. Ne potraja dugo, pa izađe mjesec. Kako li se on začudio!

»Francek Pevec? Kak je on došel sim?« pomisli. »Hajde, da ga probudim«.

I on ga dugom svojom zrakom poškaklja u nos.

»Haci!« kihne Francek i probudi se.

Opazi Mjeseca, a Mjesec se smije.

»Čuješ ti«, reče on Mjesecu, »nemoj da pripovijedaš mome naredniku, da sam se ovdje sakrio. Doušivanje nije fino, Mjeseče!«

Mjesec se i dalje smijao i šutio.

Neka sova se javi:

»Pev-Pevčec- zar ti! Pa ni ovdje nemaš mira!«

I doista! Za čas oživi sve naokolo. On se nije bojao. Mislio je, da mu je narednik već za petama. — — Još se jednom plaho ogleda, i gle — to vile vode na mjesečini svoje kolo! Pjevale su i sve više približavale k bjeguncu. On skoči na noge junačke! O, zna on, što se pristoji! Naučio je on to kod vojništva! Ruke je spustio niz ćakšire i stao uspravno. Pete su udarile. Čule su to i vile.

»Aj, aj, tko je to među nama?« upitale su. »To je sigurno ljudski stvor?«

»Na zapovijed!« javi se najedamput Francek Pevec. Na to će prva vila:

»Jesi li vojnik?«

»Na zapovijed, dakako!«

»Imaš tako finu, šarenu odjeću«, reče druga. »Ti si sigurno gospodin poručnik!«

»Na zapovijed, dakako!« odgovori Francek Pevec; nije znao, što bi drugo rekao, a to je naučio kod vojske.

Tada reče smijući se prva vila:

»Pa i sablju imaš; ti si sigurno gospodin kapetan?«

»Na zapovijed, pokorno molim!« reče Francek.

Ispitivale su ga vile još koješta, pa kad su ga najposlije zapitale:

»Jesi li ti možda general? Jesi li kralj?«

On bi svaki put rekao:

»Na zapovijed!«

On bi rado bio nešto drugo rekao, ali nije ništa bolje umio. U neprilici brisao si nos rukavom. Na to će neka šaljivdžija: »Kralj bi dečko biti htel, nos tak brisat ne bi smel!«

Vilinje kolo prasne u smijeh i zapleše veselo naokolo. Najednom nasta mrak. Tamo od mjeseca leti crna Noćna Ptica. Zastrla je Mjesec, a on posve problijedio od straha. Vile utekoše. Bojale su se zlokobne Noćne Ptice. Već je ona mnogu neopreznu vilu ugrabila i odvukla u svoje gnijezdo tamo visoko gore na Stakleno Brdo.

I ovaj put je crna ptica naletjela tako brzo i silno, da se prva vila nije mogla nikako spasti.

Ptica je pograbi silnim svojim pandžama. Htjede da da s njome poleti u vis. Tada je pograbi Francek Pevec za nogu, no to Noćna Ptica nije ni primjetila. Tako je lako poletjela u vis, kao da nosi dvije muhe. Kad su tako letjeli povrh šume, pomisli Francek Pevec:

»Da sam barem odsjekao noge Noćnoj Ptici sabljom, mjesto, što sam se za nju prikvačio, pa sad moram letjeti s vilom u visine?«

I tu je Francek Pevec presporo mislio!

Letjeli su visoko, visoko nekamo. Mjesec im je bio već posve blizu i žalostivo ih gledao.

»Francek Pevec, pamet u glavu!« reče. »Ne daj, da te Noćna Ptica opazi, jer će te razderati kljunom«.

Letjeli su preko Staklenog Brda. Na vrhu brda bilo je golemo gnijezdo iz debeloga granja; a u njemu četiri krasne vile. Na rukama i nogama su imale velike, teške negve. Žalosno su sjedjele i plačući pozdravile novu vilu. Franceka Pevca nijesu opazile, koji je dopuzao po dugim nogama Noćne Ptice, pa se zavukao u gusto perje. Kad je dakle Noćna Ptica sjela na gnijezdo i okovala

čvrstim negvama jadnu vilu, odšulja se Francek posve tiho i neopazice pod gnijezdo.

Tu je sjedio u smrtnome strahu.

Što da počme? Sve, što je naučio, nije bilo od nikakove koristi. »Na lijevo! Na desno!« nije se mogao okretati, jer bi se skotrljao niz kliske stijene Staklenog Brda. »Pušku na rame!« također mu nije moglo koristiti, jer ju je odbacio. »Kad bih samo imao pušku, ustrijelio bih mrsku Noćnu Pticu!« — mislio je.

Zapomaganje vila razdiralo mu srce.

Tada reče oštro Noćna Ptica:

»Idem, da vam donesem dobre hrane! No velim vam: Ne mičite se, dok se ne vratim. Bijeg vam ne će koristiti. Zrcalo brda će mi pokazati svaku vašu kretnju«.

Nato ode. Sad su vile ispričale novoj pridošlici svoju gorku sudbinu.

»Za hranu nam Noćna Ptica donosi zmije i žabe. To naravski ne možemo jesti, jer nam se gadi takav gad. Bacimo ih niz glatke stijene Staklenog Brda. Gadno je kada nije trčao. — Tâ on nije mogao, da neprestano radi vidjeti, kad se zmije valjaju u dvostrukoj slici zrcala niz brdo. Oh, već smo skoro mrtvi od gladi. Da nam je samo komadić kruha«.

»Na zapovijed, dakako!« odgovori Francek Pevec. Uze svoju krušnu torbu i ispruži ispod gnijezda. Isprva su se vile preplašile, no kad su opazile dobroćudno lice Franceka Pevca, razvesele se!

»O, dragi vojniče, pomozite nam!«

»Na zapovijed!« reče Francek Pevec i uze svoj mač u obje ruke, pa njime presiječe okove vilama. »No kako ćemo sići s brda? Zar možemo otpuzati na trbuhu kao zmije i žabe?« reče Francek zamišljeno.

»To je naša briga! Mi ćemo vile letjeti i nositi tebe, dragi naš spasitelju.«

»Na zapovijed!« reče Francek Pevec.

I tako učine. No jedva su bili na po puta, zašumi nešto u uzduhu — to se Noćna Ptica vraćala kući.

Bijesna se obori na vile, no one utekoše, što su brže mogle. No Francek Pevec bijaše težak, pa ih je Noćna Ptica doskora stigla i opazila, da nose nekakova vojnika. Kako li se taj uspeo po skliskim stijenama Staklenog Brda? Zar je vojnik oslobodio vile? To razbjesni Noćnu Pticu. Kao slijepa i luda nasrne na smjelog, drzovitog vojnika, da ga oštro kazni.

Francek Pevec je opazio, da ptica dolazi. Izvukao je svoju sablju, pa ju je držao u vis. U veliko bijesu nije ptica pazila na oružje, pa naleti ravno na sablju. — —

Nešto prasne kao da se zrakoplov razletio, a Noćna se Ptica splasne kao kukavni balon, kad iz njega izađe zrak. Sad opaze i Francek Pevec i vile, da se Noćna Ptica sastojala iz kože i perja, a srca nije imala u grudima. Pa to se moglo i misliti, jer inače ne bi tako okrutno postupala s krasnim vilama, pa ih hranila zmijama i žabama. Francek uzme ptičju kožu sa sobom, pa je navuče na sebe. I otrči s vilama u šumu.

Vile, što su preostale, bile su u silnu strahu, kad su vidjele, kako leti Noćna Ptica sa pet vila. Nijesu znali, da je ta ptica imala samo kožu i perje, u kojem je sjedio Francek.

»Izađite samo, drage sestrice! Mi smo oslobođene. Noćna ptica je mrtva. Oslobodio nas je Francek Pevec, slavni vojnik.

Tada se vile primaknu bliže. Veselile su se i radovale, zahvaljujući od srca Franceku. A on reče:

»Po zapovijedi!« Smijao se.

Svi se tako razigrali; jeli su i pili. Francek Pevec je od žvakanja mogao još jedino reći: »Na zapovijed!«

Kad se prvo oduševljenje sleglo, reče prva vila:

»Sad moramo bogato nagraditi našega dragog spasitelja. Recite nam, gospodine Francek Pevec, hoćete li biti našim kraljem.

»Na zapovijed!« htjede Francek reći, no onda se predomisli.

»Ne«, reče Francek jasno i glasno, »to ne može da bude; tad bi me šaljivdžija još više ismjehivali. Ja ću rađe ostati Francek Pevec i čuvati krave moga oca. U ljetu ću ležati u travi, a u zimi sjedjeti na klupi u zapećku. Pustite me kući k mojemu staromu ocu«.

Tada se vile teško rastanu s Francekom Pevcom. Svaka mu pokloni po jednu šumsku kravu. A on potjera zadovoljno svoje stado k ocu.

Kad su došli vojnici, da ga uhvate, zavuče se on brzo u kožu Noćne Ptice i uteče na Stakleno Brdo. Tu ga vojnici nijesu mogli uhvatiti. Tu je on sjedio zadovoljno kao kralj na prijestolju i gledao za vojnicima, koji se morali žalosno vratiti.

»Na zapovijed!« reče on i pokaže im dugi nos.

Pripovjesne knjige za mladež.

Allorge H.: Osvajači iz svemira, ilustr. (br. 1853.) D 34.—
Andersenove priče (br. 451.) D 24.—
Andersenove izabrane priče i pripovijetke (br. 1461.) D 40.—

Andersenove priče. Sa naslovnom slikom u bojama i 4 slike u tekstu. Priredio Z. Špoljar (br. 1747.) D 12.—
Bartulica: Raspeće Srbije (br. 10.) D 32.—
Bartuš F.: Božićnice (br. 453.) D 15.—
Bartuš F.: Snježanke (br. 454.) D 15.—
Bartuš F.: Četrnaest najljepših priča i nar. pripovjedaka (br. 455.) D 12.—
Bauberger W.: Mladić iz Nise (br. 1617.) D 16.—
Beecher-Stowe H.: Čiča Tomina koliba (br. 1462.) D 35.—
Benešić I.: Priče iz Shakespearea (br. 456.) D 48.—
Bogdanović Dr. David: Izabrane narodne pripovijetke (hrvatske i srpske) kartonirano (br. 1249.) D 45.—
Bosanske narodne pripovijetke za mladež sa lijepom naslovnom slikom (br. 1681.) D 18.—
Božičević Ema: U carstvu ispunjenih želja. Vezano D 30—.
Brlić-Mažuranić: Šegrt Hlapić (br. 457.) D 18.—
Bulver E. L.: Posljednji dani Pompeja. Roman. Priredjeno za mladež. Divot izdanje, tvrdo uvezano. Sa 4 slike u bojama (br. 1768.) D 75.—
Burnett-Ogrizović: Mali Lord. Divot izdanje (br. 458a.). Uvezano u pol platna sa 4 slike u bojama i 32 slike u tekstu D 80.—
Car Emin V.: Nevidljivi Jurić (br. 1304.) D 10.—
Cooper: Mestvićeve pripovijetke (br. 1725.) D 50.—

Daudet: Pismo iz moga mlina. Dječje knjige br. 8. (br. 1621.) D 8.—
Dickens Charles: Dva grada (br. 1393.) D 28.—

Cijene bez obveze.

Dickens Charles: Oliver Twist (br. 464.) D 18.—

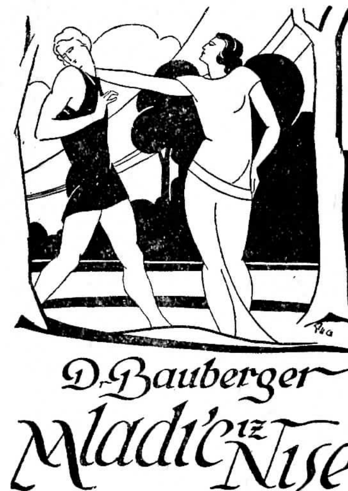
Dickens Charles: Hladna kuća (br. 465.) D 30.—

Dorčić L.: Iz podjarmljenih krajeva (br. 467.) D 20.—

Driant Kapetan: Zarobljenici mora (br. 1765.) D 34.—

Dvanaest priča i nar. pripovijedaka (br. 469.) D 15.—

Dvadeset najljepših priča i narodnih pripovijedaka (br. 468.) D 15.—

Cijene bez obveze.

Hauff Vilim: Priče sa Istoka (br. 1464.) D 50.—
Hefele F.: Put na istok do Carigrada (br. 1307.) D 33.—
Hoffmann F.: Radiši Bog pomaže (br. 1686.) D 20.—

FRANJO BARTUŠ
SNJEŽANKE

Hoffmann F.: Kakva sjetva takva žetva (ćirilicom) (br. 481.) D 12.—
Hoffmann F.: Inkino blago (br. 1684.) D 12.—
Hoffmann F.: Na pustom otoku. Brodolom Pacifika. (br. 1287.) D 20.—
Hoffmann F.: Trideset i šest pripovijedaka (br. 475.) D 9.—
Hoffmann F.: Trideset i dvije pripovijetke (br. 476.) D 12.—
Campe I. H.: Krištof Kolumbo (br. 459.) D —.—
Hoffmann F.: Sto i pedeset pripovijedaka (br. 477.) D 25.—
Hoffmann F.: Četrdeset i dvije pripovijetke (br. 478.) D 12.—
Hoffmann F.: Još živi stari Bog (br. 479.) D 9.—
Hoffmann F.: Četrdeset pripovijedaka (br. 480.) D 9.—
Hoffmann F.: Kakva sjetva, takva žetva (br. 481.) ćiril. D 12.—

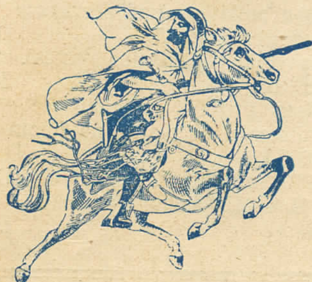
Hoffmann F.: Na dalekom sjeveru (br. 482.) D 13.50
Hoffmann F.: Ne osvećuj se osvetit ću te ja (br. 1636.) (ćir.) D 10.—
Hoffmann F.: Inkino blago (ćirilicom) (br. 1730.) D 18.—
Hoffmann F.: Osveta je moja a ja ću je vratiti (br. 1685.) D 14.—
Hoffmann F.: Onkraj mora (br. 483.) D 14.—
Hrvatska omladina pod zastavom srca Isusova (br. 487.) D 18.—
Hranilović: Iz zapisnika jugosl. dobrovoljaca (br. 486.) D 18.—
Jais: Isus prijatelj malenih
Isto vezano u ½ platno na finom papiru (br. 2008.) D 88.—
(br. 1275. m.) (br. 1276. ž.) D 15.—
Jambrišak M.: Znamenite žene (br. 491.) D 20.—

Jambrišak M.: Vladanje (br. 492.) D 18.—
Japanske pričice (br. 1620.) D 8.—
Kačić Miošić: Pismarica, ilustr. (br. 1828.) D 15.—

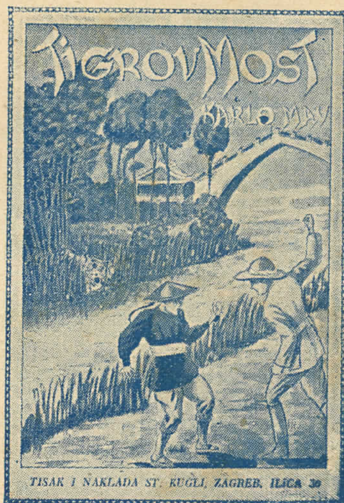
Zahtjevajte naše ilustrovane cjenike.

Kačić Miošić: Razgovor ugodni naroda slovinskoga. Veliko ilustrovano izdanje, vezano (br. 1829.) D 70.—
Kampe I. H.: Robinzon Kruzoe (br. 494.) D 40.—

Kempf J.: Od Save do Adrije. Bosnom i Hercegovinom. (br. 1315.) D 25.—
Kipling: Kako je deva stekla grbu. Sa neko 40 slika. Veliki format (br. 1230.) D 40.—
Klaić: Slike iz slavenkske povijesti (br. 854.) D 25.—
Konopnicka M.: Madame La Vierge (br. 496.) D 18.—
Kotlarski: Marijino cvijeće (br. 1308.) D 18.—
Kumičić: Zlatotvorno selo (br. 497.) D 24.—
Magjer R. Fr.: Djurgjice. Izabrane pjesme i priče za mladež. Uvezano u pol platna (br. 1770.) D 40.—
Mali čestitar (br. 501.) D 12.—
Malot H.: Romain Kalbris (br. 502.) D 22.—
May Karlo: Od Bagdada u Stambul, I. dio (br. 1226.) D 20.—
II. dio (br. 1271.) D 30.—
May Karlo: Od Bagdada u Stambul III. dio (br. 1388.) D 20.—

May Karlo: Divljim Kurdistanom (br. 132.) D 70.—
May K.: Gusarski kapetan (br. 1904.) D 14.—
May K.: Kiang-Lu ili Među kineskim razbojnicima, ilustrovano (br. 1894.) D 30.—
Isto, vezano (br. 1894a.) D 36.—
May K.: Knez sa Tahitija. Putna pustolovina sa Tihog Oceana (br. 1893.) D 12.—
May K.: Kroz pustinju (br. 133.) D 70.—
May K.: Opasno poznanstvo (br. 1907.) D 12.—
May K.: Otimač djevojaka (br. 1924.) D 12.—

May K.: Tigrov most. Nastavak od »Otimač djevojaka« (br. 1906.) D 15.—
May K.: U Meki (br. 1874.) D 32.—
Isto, vezano (br. 1874a.) D 40.—
Milaković Josip: Mali čestitar (br. 1467.) D 10.—
Mouton E.: Kapetanove pustolovine, ilustr. (br. 1821.) D 32.—
Isto, vezano (br. 1821a.) D 40.—

Cijene bezobvezne.